

## Hur man kommer till rätta med fixeringen vid ett rättvist återflöde

Ett nettobudgetsaldo är en mycket vilseledande indikator på fördelarna med EU-utgifter och EU-medlemskap.

Budgetbeslut som fattas på grundval av denna indikator leder till en dålig politik eftersom de tenderar att leda till program med penningåterflöden till medlemsstaterna. Detta tankesätt om ett "rättvist återflöde" är ett stort hinder för att uppnå ett större europeiskt mervärde genom EU:s budget.

Den djupare orsaken till denna vilseledande och skadliga besatthet av nettosaldo är återflödespolitikens framträdande roll och politiska dragningskraft, med dess lätt identifierbara nationella och regionala stödmottagare. Politiska idéer som ger mer spridda europeiska fördelar och inte omfattar utbetalningar till medlemsstaterna får mindre väljarstöd och lägre politiskt stöd.

Följande alternativ kan korrigera denna skadliga obalans:

- 1 Ett upphörande av den officiella rapporteringen av operativa nettosaldo.
- 2 Förbättrade indikatorer på nationella fördelar.
- 3 Differentierade kommunikationskampanjer.
- 4 Större flexibilitet i budgeten för att flytta pengar mellan budgetrubriker.
- 5 Institutionella reformer (t.ex. transnationella partilistor för Europaparlamentet) eller en begränsning av den nationella vetorätten för budgeten.
- 6 Nya egna resurser (t.ex. verkliga EU-skatter).
- 7 En "allmän korrigeringsmekanism" baserad på fördefinierade nettosaldo.
- 8 Differentierade medfinansieringssatser.

Det finns ingen enkel lösning för att övervinna politiska beslutsfattares, mediers och väljares inriktning på nettosaldo. Vissa alternativ – **på förhand fastställda nettosaldo, anpassade medfinansieringssatser, nya EU-egna medel** – är inriktade på **nationella aktörers budgetincitament**. Andra alternativ – **differentierad kommunikation, utökade indikatorer på fördelar** – innebär en direkt hantering av problemet med **asymmetrisk synlighet för olika EU-politikområden**. Slutligen berör modeller som **transnationella partilistor** för Europaparlamentet långtgående institutionella frågor och skulle därför kräva noggrant övervägande. **En kombination av åtgärder skulle vara mest lovande eftersom vissa av förslagen är ömsesidigt förstärkande.**

Oavsett vilken strategi man väljer är **en förutsättning för en europeisk budget, som är inriktad på verkligt europeiskt mervärde, att man kommer till rätta med fokuseringen på nettosaldo och därför av avgörande betydelse för EU:s framtida förmåga att uppnå sina ambitiösa mål.**

## Problemet med fixeringen vid budgetens nettosaldo

Politikers, mediers och medborgares fixering vid nettosaldo kan åtminstone spåras tillbaka till Margaret Thatchers berömda uttalande *Jag vill ha tillbaka mina pengar!* under Europeiska rådets möte i Fontainebleau 1984, som blev startsignalen för utbredningen av olika typer av rabatter. Det finns många anledningar till varför den förenklade synen på EU:s budgetfördelar har varit så populär i hela unionen. Nettosaldon är lättare att beräkna än mer förfinade indikatorer när det gäller fördelarna med EU. Det är också lätt för medierna att informera om dem. En sådan indikator ger dock inte information om en medlemsstats övergripande fördelar från EU-budgeten och än mindre om de övergripande fördelarna med EU-medlemskapet.

**Nettobudgetsaldona ger missvisande indikatorer när det gäller budgetförmåner.** De bortser bland annat från de positiva effekterna av EU:s utgifter utomlands (t.ex. utveckling, migration), ignorerar eventuella kostnadsbesparingar på nationell nivå på grund av EU:s tillhandahållande av tjänster och europeiskt mervärde (t.ex. inom handelspolitiken) och bortser från att EU:s utgifter kan ha gynnsamma gränsöverskridande effekter utanför den mottagande medlemsstaten (t.ex. framgångsrik miljö- eller klimatpolitik, tekniska innovationer till följd av EU:s forskningsfinansiering).

**Ett nettobudgetsaldo är en mycket felaktig indikator på fördelarna med EU-medlemskapet.** Viktiga aspekter av EU-fördelarna är inte budgetmässiga men är av yttersta vikt för medborgarnas sociala och ekonomiska välbefinnande. Bland dessa aspekter ingår friheten att välja bostättningsland, stödet för demokrati och rättsstatsprincipen, samt definitionen av bindande normer för livsmedel, hälsa och miljö. Dessutom gynnas ekonomisk tillväxt och sysselsättning i EU av den inre marknaden.

**Om politiska beslut baseras på felaktiga indikatorer kommer de att leda till dåliga val av politiska lösningar.**

Det är precis därför som fokuseringen på nettosaldon har betecknats som "giftig"<sup>1</sup>. Besattheten kring nettosaldon är giftig för rationella reflektioner om EU:s budget och omstruktureringen av budgeten mot politiska lösningar som skapar verkligt europeiskt mervärde. Här är ett par möjliga dåliga effekter:

- EU:s politiska åtgärder väljs bara för att de producerar finansiella flöden till medlemsstaterna, oberoende av deras bidrag till EU:s politiska mål. Detta begränsade perspektiv är därför ett stort hinder för all budgetpolitik där utgifterna sker utanför EU:s gränser men fortfarande ger en betydande politisk och ekonomisk avkastning för medlemsstaterna (t.ex. framgångsrik hantering av migration, utvecklingsutgifter, yttre åtgärder).
- Inriktningen på nettosaldo och den exklusiva fokuseringen på penningflödet till det egna landet **sänker ambitionerna för en noggrann utvärdering** av i vilken utsträckning EU:s utgifter verkligen uppnår sina mål och skapar ett europeiskt mervärde.
- Överväganden baserade på idén om ett "rättvist återflöde" **bortser från de fördelar med EU-utgifterna som härrör från stordriftsfördelar** (dvs. kostnadsbesparingar för medlemsstaterna som härrör från en effektivare politik på EU-nivå) eftersom sådana besparingar inte förverkligas i form av återflöden.
- Den snäva uppfattningen missgynnar utgiftskategorier som präglas av osäkerhet när det gäller en effektiv fördelning av pengar mellan medlemsstaterna (t.ex. att forskningsmedel fördelas på ett konkurrenskraftigt sätt på grundval av kvalitetskriterier). I synnerhet missgynnas nya utgiftsprioriteringar eftersom det inte finns någon erfarenhet av en effektiv fördelning av utgifterna mellan medlemsstaterna.
- Inriktningen på nettosaldo gör beslutsfattarna blinda för politiska lösningar vars fördelar inte är monetära eller kvantifierbara.

---

<sup>1</sup> Le Cacheux, Jacques (2005), *European Budget: The Poisonous Rebate Debate*, Paris: Notre Europe.

Mer information finns i briefingens *Strategier för att överge tanken om ett "rättvist återflöde" när det gäller EU:s budget*

**Ansvarsfriskrivning och upphovsrätt.** De åsikter som framförs i texten är upphovsmännens och utgör inte nödvändigtvis Europaparlamentets officiella ståndpunkt. Återgivning eller översättning för icke-kommersiellt bruk är tillåtet, under förutsättning att källan anges och att Europaparlamentet meddelas i förväg och får en skriftlig kopia. © Europeiska unionen, 2020.

Ansvarig handläggare: Alexandre Mathis

Kontakt: [Poldep-Budg@ep.europa.eu](mailto:Poldep-Budg@ep.europa.eu)

Detta dokument finns tillgängligt på internet på följande länk: [www.europarl.europa.eu/supporting-analyses](http://www.europarl.europa.eu/supporting-analyses)